

Taupyti ar investuoti – ką rinktis

Eglė Rašimaitė

2022-07-22 07:52



M. Dubnikovas, S. Strockytė-Varnė, R. Juodka, G. Ilekutė. VŽ koliažas.

Jeigu esate sukaupę 10.000-20.000 Eur pradiniam būsto įnašui, bet nespėjote jo nusipirkti iki nekilnojamojo turto (NT) kainų šūvio į dangų, gali būti, kad dabar svarstote luktelėti. Tačiau laukti irgi neramu, už lango – dar neregėta infliacija. Kaip elgtis išmintingiausia, kokios strategijos – taupymo ar investavimo – verčiau laikytis, manopinigai.lt klausia taupymo produktų pardavėjų ir investuotojų.

Siekiant nuspręsti, kaip geriau pasielgti su „laisvais pinigais“ svarbu, ne tik kiek jų turite, bet ir kiek laiko jums nereikės jų išleisti. Jeigu jų neprireiks nuo 3 iki 12 mėn., jūsų strategija, pasak „Wall Street Journal“, turi būti taupymas.

Kaip keisis jūsų būsto paskolos įmoka pasikeitus palūkanoms, ar jei planuojate imti naują paskolą, pasiūlymus pasitirinkite pasinaudoję specialia [BŪSTO PASKOLŲ SKAIČIUOKLE](#).

Nuo 3 mėn. iki 1 m. – taupykite

Užėję į skirtingų Lietuvoje veikiančių bankų puslapius beveik visur rasite taupymo ir investavimo skiltį, joje – bent keletą produktų taupymui: taupomąjį indėlį, terminuotą indėlį, taupomąją sąskaitą. Bankininkai sutinka, kad iš esmės jie nelabai kuo skiriasi, nes už indėlius bankai palūkanų nemoka. Arba moka labai minimalias palūkanas (apie 0,05-0,10%) už indėlius užsienio valiuta – USD, NOK, GBP.

„Vis dar daug žmonių sukauptas lėšas laiko banko einamojoje arba taupomojoje sąskaitoje. Taip laikomų santaupų perkamoji galia gali kristi dėl infliacijos, kuri pastaruoju metu yra itin aukšta“, – sako Edvinas Jurevičius, „Luminor“ banko mažmeninės bankininkystės vadovas.

„Nerizikingos ir trumpos investicijos, kuria siektume apsaugoti pinigus nuo dabartinės momentinės aukštos infliacijos, tiesiog nėra“, – teigia Sigita Strockytė-Varnė, SEB banko asmeninių finansų ekspertė.

Greta Ilekutė, „Swedbank“ ekonomistė, pabrėžia, kad pigių pinigų politikos eroja, pinigų turėjimas gražios regeneruoja



Greta Ilektyte, Swedbank ekonomistė. Juditos Grigelytės (VŽ) nuotr.

Tačiau jeigu vis tiek dairotės indėlio – galite pasižvalgyti po kredito unijas.

Rūtenis Šukevičius, Lietuvos centrinės kredito unijos Išdo departamento direktorius, sako, kad sostinės kredito unijos už 12 mėn. terminuotą indėlį gali pasiūlyti ir 2,5% palūkanų.

„Netikėtai prireikus lėšų, tiek terminuotojo, tiek taupomojo indėlio sutartį galima bet kada nutraukti. Terminuotojo indėlio sutarties nutraukimo atveju sukauptos palūkanos bus prarastos. Tam tikrą taupomojo indėlio dalį dažnu atveju unijose galima atsiimti nemokamai ir neprarandant palūkanų“, – sako R. Šukevičius.

Tačiau infliacijai nuo birželio siekiant 21%, padėties reikšmingai nepakeis joks indėlis. Galite tik padaryti pinigus sunkiau prieinamais ir taip saugotis nuo pagundų išlaidauti.

„Šiandien indėliai, kaip taupymo forma, galima sakyti – nebeegzistuoja. Kažkokios palūkanos, matyt, atsiras ateityje. Nors, galbūt, jeigu visai neturima vaizduotės, galbūt ir verta tą 0,5% pasiimti iš indėlio, nei patirti visą infliaciją“, – svarsto Marius Dubnikovas, ekonomistas ir investuotojas.

Anot jo, sukauptas lėšas, kurios numatytos pirkiniui, reikia ir laikyti grynais pinigais.

1-3 m. – dairytės investavimo

Jeigu turimų 10.000-20.000 Eur prireiks po 1-3 m. – galite pasverti investavimo galimybes. Tačiau patarti, į ką geriau investuoti tokią sumą, pasak M. Dubnikovo, sunku dėl milžiniško neapibrėžtumo.

„Investuojant finansų rinkoje į akcijas, investicinius fondus – 3 m. per trumpas laiko tarpas. Tačiau kalbant apie obligacijas, tai galėtų būti tinkamas periodas. Tokioje atkarpoje reikėtų ieškoti fiksuoto pajamingumo, o tai yra skolinimas: obligacijos, galbūt net privati skola. Imantis rizikingesnių investicijų, reikia suprasti, kad rezultatas gali būti ir teigiamas ir neigiamas“, – svarsto M. Dubnikovas.



Marius Dubnikovas, ekonomistas ir investuotojas. Juditos Grigelytės (VŽ) nuotr.

„Aš pirkčiau dividendines akcijas“, – sako investuotojas Robertas Juodka, advokatų kontoros „Primus“ vadovaujantis partneris užsienio rinkoms.

3 m. distancijoje jis patartų žvalgytis į stiprias įmones, kurių vystomas verslas yra žmonėms būtinas.

„Tai galėtų būti maisto, būtinųjų prekių ar žaliavų bendrovės, didžiosios farmacijos įmonės, tabako bendrovės, jeigu sąžinė leidžia. Taip pat energetikos įmonės – aš pats dabar investuočiau į vamzdynus“, – svarsto R. Juodka. Labai svarbu, pasak jo, kad tos įmonės turėtų mažai skolų ir mokėtų didelius dividendus.

Auksas, R. Juodkos vertinimu, nebeturi jokios perspektyvos – žmonės nuo jo atprato.

„Pasikeitė visa kartų eilė, kai niekas nėra turėjęs jo rankose“, – teigia investuotojas.



Robertas Juodka, advokatų kontoros „Primus“ vadovaujantis partneris užsienio rinkoms, investuotojas. Juditos Grigelytės (VŽ) nuotr.

S. Strockytė-Varnė primena vieną pagrindinių investavimo principų: pradėti reikia nuo taupymo.

„Sukauptas finansinis rezervas, lygus 3–6 mėnesių šeimos išlaidų sumai, turi būti likvidus ir nejudinamas, kad pinigais būtų galima jais pasinaudoti nutikus nenumatytomis aplinkybėmis“, – sako asmeninių finansų ekspertė.



Sigita Strockytė-Varnė, SEB banko asmeninių finansų ekspertė. Bendrovės nuotr.



- Atsisakyti vartojimo kreditų. M. Dubnikovo žodžiais, tai yra absoliutus blogis, už kurį mokama 12-18% palūkanų ir tokių joks investavimas atpirkti negali.
- Sukaupti 3-6 mėn. pajamų dydžio santaupas, tam kad būtų amortizuotos nenumatytos išlaidos – darbo netekimas ar kita situacija.
- Įsigyti gyvybės draudimą ir draudimą nuo kritinių ligų. Turint būsto paskolą – gyvybės draudimas ją turi pilnai padengti, kad pagrindinio paskolos mokėtojo mirties atveju artimieji nepatirtų dar didesnių problemų.
- Investuoti.

„Štai toks turėtų būti algoritmas, bet praktikoje juo mažai kas seka“, – sako investuotojas.

Nuo 3 iki 10 m. – investuokite tuos pinigus, kurių „nereikia“

Jeigu turimų pinigų galite neišleisti ateinančius 10 m. – tai jau tinkamas laikotarpis investavimui ir dėl to, kur padėti pinigus, reikia tartis su profesionalais. Pasak jų, įvertinti kiekvieno investuoti pasiryžusio žmogaus asmeninę situaciją yra būtina.

„Prieš patariant, kiek ir į ką investuoti, būtų aiškinamasi kokios grąžos tikėtės: 5, 10 ar 15%, taip pat labai svarbu, kokia yra jūsų rizikos tolerancija“, – sako G. Ilekytė.

Norintiems įvertinti savo pakantumą rizikai, „Wall Street Journal“ rekomenduoja atsakyti į klausimą: „kas jus labiau trikdytų: turimi 100% lėšų kišenėje matant, kad rinka kyla, ar 100% lėšų rinkoje, matant, kad ji 29% krenta?“

M. Dubnikovas primena: kuo aukštesnė rizika – tuo ilgesnis turi būti investavimo periodas.

„Investuojant, pavyzdžiui, į akcijas ir tikintis tų 10-12% procentų metinės grąžos, reikia suprasti, kad bus metai, kai ji bus -20, -30 ar net -40%, bet per 10-20 m. grąža ta ateis, nepaisant visų krizių“, – aiškina ekonomistas.

Pasak jo, taip pat svarbu nenutraukti investicijų atėjus sunkmečiui.

„Nuo II Pasaulinio karo buvo 9 sunkmečiai. Neabejoju, kad bus ir 10 – ar šį kartą, ar po metų, ar po dvejų, tą gal astrologai geriau žino, bet aš turiu būti jam pasiruošęs“, – pabrėžia jis.

R. Juodka sako, kad investuoti reikia tiek, kiek negaila prarasti.

„Jeigu prarasime, kad nenutikytų nieko bloga. Nemalonu, bet nieko labai blogo. Kita taisyklė – investavimas turi būti periodinis, neinvestuoti visos sumos iš karto, į poziciją įeidinėti etapais, per kelis pirkimus, taip pat ir išeidinėti“, – dalijasi R. Juodka.

Jis sako matęs daug gerų įmonių, kurių akcijų kainos dabar yra nukritusios.

„Reikia žiūrėti į tai, kas patinka, kurį verslą geriau suprantame: vienam patinka bankai, kitam – tabakas, trečiam – metalas, maistas ar IT. Svarbiausias dalykas – įmonė neturi turėt skolų, arba kuo mažiau, skolos santykis su EBITDA turi būti tikrai mažiau negu 3, įmonės dividendų mokėjimo istorija turi būti stabili, idealu, jeigu įmonė turi ir dividendų didinimo istoriją. Dar vienas svarbus rodiklis – dividendų padengimo koeficientas, t.y. kiek pelno panaudojama dividendų išmokėjimui, ar jis teigiamas ar neigiamas. t.y. ar įmonė skolinasi tam, kad išmokėtų dividendus“, – aiškina investuotojas.

S. Strockytė-Varnė sako, kad investuojant visada svarbu nepamiršti pagrindinių investavimo principų, kurie kartojasi, bet yra labai svarbūs:

- skaidyti investicijas
- laikytis disciplinos ir savo strategijos
- nuosekliai investuoti
- išlaikyti šaltą protą, nepasiduoti emocijoms, kai matome investicijų vertės neigiamus pokyčius
- neskubėti fiksuoti nuostolių, o laikytis savo ilgalaikio plano ir tikslo.

Nuosavo būsto gyvenimui atidėlioti neverta

Tam, kuris turi sukaupęs pinigus NT įsigyti, bet neturi tinkamo objekto, M. Dubnikovas pataria tiesiog pailsėti.

„Reikia suprasti, kad bus patirtas nuostolis. Šiuo atveju, gal net nereikia bandyti jo padengti, reikia sugerti tai, kad šiais metais pinigai iš tiesų nuvertės“, – svarsto ekonomistas.

„Jeigu perkame būstą sau, gyvenimui, tai nereikia galvoti, kad jis yra per brangus. Siuo atveju skaičiavimas turi būti visiškai kitoks. Čia ne investicija, tau gyvent kažkur reikia“, – teigia R. Juodka.

Jis įspėja, kad tinkamo laiko būstui pirkti ieškojimas gali baigtis tuo, kad po 3 m. teks pirkti dar brangiau.

„Tinkamą laiką gaudyt gali spekuliuodamas, pats brangiausias dalykas yra laikas ir gyvenimo kokybė. Praleisti jį gyvenant pašiūrėje, kai gali gyvent normaliai, irgi reiškia didžiulę kainą. Negalima to vertint kiaurai finansiškai“, – aiškina investuotojas.

TAIP PAT SKAITYKITE:

- [Kylant palūkanoms – nauja būsto paskolų skaičiuoklė](#)
- [Strategai: trumpuoju laikotarpiu rinkose galima tikėtis nuostolių](#)

Norite pasiūlyti temą, turite pastabų, pasiūlymų ar klausimų? Parašykite „Mano pinigų“ redaktoriams.

Jūsų užklausa. Jei norite, kad redakcija su jumis susisiektų, pridėkite ir savo kontaktinius duomenis.

Siųsti



Redaktorius rekomenduoja

[Kaip uždirbti iš NT: ekspertų įžvalgos, kada gražos duos \(ne\)naujas būstas ar sena sodyba](#) PREMIUM

[Palūkanos, infliacija auga, vertybinių popierių vertė krenta: investuotojų patarimai, kaip elgtis](#) PREMIUM

[Taupyti ar investuoti – ką rinktis](#) PREMIUM

[Svarstote, kur investuoti 10-čiai metų? Štai ką pataria ekspertai](#) PREMIUM



Neprofesionalių investuotojų pernai padaugėjo 40%: kas investuoja



Lukas investuoja: turime bėdą su Šiaulių banku. „Invalda INVL“, „Tesonet“, gal darykite ką nors PREMIUM





TOP straipsniai liepą: kaip elgtis su investicijomis, asmeninės P. Kuisio, J. Govinos kišenės



Kokių bendrovių akcijų įsigijote pastarąjį mėnesį? Investuotojų sprendimai išsiskyrė

PREMIUM



Kaip uždirbti iš NT: ekspertų įžvalgos, kada gražos duos (ne)naujas būstas ar sena sodyba

PREMIUM



Investavimas į meną: kiek pinigų reikia, ką pirkti ir kokios gražos tikėtis

PREMIUM

daugiau straipsnių